

Απόφαση 540 / 2018 (ΒΙ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 540/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β1' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους δικαστές: Ενημέρια Λαμπροπούλου, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Χριστόφορο Κοσμίδη, Στυλιανή Γιαννούκου, Χαράλαμφο Μαχάρα και Μαρία Νικολακίτα, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο κατάστημά του στις 20 Δεκεμβρίου 2016, με την παρουσία και της γραμματέως Ελένης Τσιουρή, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Του αναρρεσιέντος: Σωματίου με την επωνυμία "...", που εδρεύει στο ... και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο Έλλη Ανδριαννάκη και κατέθεσε πρότασης.

Της αναρρεσίβλητης: Π. Χ. του Χ., κατοίκου ..., η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Ανδρέα Παρράκη και κατέθεσε πρότασης.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 16-12-2009 αγωγή της ήδη αναρρεσίβλητης, που κατατέθηκε στο Μονομέλές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 501/2012 του ίδιου δικαστηρίου και 1999/2015 του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Την αναιρέση της τελευταίας απόφασης ζητεί το αναρρεσιέν με την από 6-8-2015 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η εισηγήτρια Αρεοπαγίτης Μαρία Νικολακίτα ανέγνωσε την από 11-4-2016 έκθεσή της, με την οποία εισηγήθηκε να γίνουν δεκτοί οι τρίτος και τέταρτος και να απορριθθούν οι πρώτος, δεύτερος και πέμπτος λόγοι αναιρέσης. Η πληρεξούσια του αναρρεσιέντος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης, ο πληρεξούσιος της αναρρεσίβλητης την απόρριψη της, καθέναν δε την καταδίκε την αντίδικου μέρους στη δικαστική δαπάνη

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1, 104, 105 και 576 παρ. 1 και 2 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται στα πολιτικά δικαστήρια, περιλαμβανομένου και του Αρείου Πάγου, με πληρεξούσιο δικηγόρο, διοριζόμενο είτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο είτε με προφορική δήλωση στο ακροατήριο που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Ειδικά στη διαδικασία των εργατικών διαφορών κατά το άρθρο 665 παρ. 2 εδ. γ Κ.Πολ.Δ. (όπως ίσχυε πριν από τη σιωπηρή κατάργησή του με το άρθρο 1 άρθρο τέταρτο ν. 4335/2015 και έχει εν προκειμένω εφαρμογή) κατά τη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου η πληρεξουσιότητα μπορεί να δίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο όφειε βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του διάδικου από Κέντρο Εξουσιοθέτησης Πολιτών ή οποιαδήποτε άλλη δημόσια ή δημοτική αρχή. Περαιτέρω από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει ότι αν οι διάδικοι εκπροσωπούνται στη συζήτηση από δικηγόρο χωρίς αυτό να αποδεικνύει την πληρεξουσιότητά του θεωρούνται δικονομικός απόντες. Εξ άλλου από τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 576 παρ.1 και 2 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι, αν κάποιος από τους διάδικους δεν εμφανισθεί κατά τη συζήτηση της υποθέσεως ή εμφανισθεί

και δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως ποιος επισπεύδει τη συζήτηση. Αν την επισπεύδει ο αντίδικος του απολειπομένου ή μη παρισταμένου με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος διάδικου, τότε ερευνάται αν ο τελευταίος κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα και αν μεν δεν έχει κλητευθεί, κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση, αν δε έχει κλητευθεί, ο Άρειος Πάγος προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία του (Α.Π. 1279/2012). Στην προκειμένη περίπτωση φέρται για συζήτηση η από 6-8-2015 αίτηση για αναιρέση της 1999/2015 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Κατά την εκφώνηση της υποθέσεως από τη σπείρα του οικείου πινακίου κατά την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσης νόμιμη δικάσιμο αυτής (20-12-2016) το αναρρεσιέν εκπροσωπήθηκε από τη δικηγόρο Αθηνών Έλλη Ανδριαννάκη, ως πληρεξούσια αυτού. Όμως η πιο πάνω δικηγόρος δεν προσκόμισε, όπως επιβάλλεται κατά τα προεκτεθέντα, συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του νομίμου εκπροσώπου του αναρρεσιέντος από το οποίο να προκύπτει ότι το τελευταίο πράγματι της έχει χορηγήσει την πληρεξουσιότητα να το εκπροσωπήσει στην παρούσα δίκη, με αποτέλεσμα αυτό να θεωρείται δικονομικός απόν. Εξ άλλου από την .../11-2-2016 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού εμπληρητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Δ. Δ., την οποία επικαλείται και προσκομίζει η επισπεύδουσα τη συζήτηση της υποθέσεως αναρρεσίβλητη, προκύπτει ότι ακριβώς επικυρωμένο αντίγραφο της υπό κρίση αιτήσεως αναρρέσεως με πράξη ορισμού δικασίου και κλήση για συζήτηση κατά τη δικάσιμο της 19-4-2016, κατά την οποία αναβλήθηκε η συζήτηση για την προαναφερθείσα νόμιμη δικάσιμο της υποθέσεως (20-12-2016), επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα στο αναρρεσιέν. Εφόσον δε η αναγραφή της υποθέσεως στο πινάκιο κατά τη μετ' αναβολής δικάσιμο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων (άρθρο 226 παρ. 4 εδ. γ και δ Κ.Πολ.Δ., που εφαρμόζεται και στην αναρρετική δίκη κατά το άρθρο 575 εδ. β του ίδιου κώδικα), πρέπει το αναρρεσιέν να δικασθεί ερήμην, να προχωρήσει όμως η συζήτηση της υποθέσεως σαν να ήταν και αυτό παρόν (άρθρο 576 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.).

Από τις διατάξεις του άρθρου 669 Α.Κ. προκύπτει ότι, σε αντίθεση με τη σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου υπάρχει όταν η διάρκεια της είναι σαφώς καθορισμένη, είτε διότι συμφωνήθηκε ρητά ή σιωπηρά είτε διότι συνάγεται από το σκοπό και το είδος της. Εξ άλλου κατά το άρθρο 672 εδ. α Α.Κ. καθέναν από τα μέρη έχει δικαίωμα σε κάθε περίπτωση να καταγγείλει οποτεδήποτε τη σύμβαση εργασίας για σπουδαίο λόγο, χωρίς να τηρήσει προθεσμία.

Συνεπώς, αν ο εργοδότης καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου πριν από τη λήξη της χωρίς σπουδαίο λόγο, η καταγγελία είναι άκυρη και θεωρείται ως μη γενομένη (άρθρο 174, 180 Α.Κ.), με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να υφίσταται η σύμβαση εργασίας και ο εργοδότης, αρνούμενος να αποδεχθεί τις υπηρεσίες του μισθωτού, να του οφείλει κατά το άρθρο 656 Α.Κ. μισθούς υπερημερίας. Περαιτέρω κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως του άρθρου 672 εδ. α Α.Κ. σπουδαίο λόγο καταγγείλια αποτελούν εκείνα τα πραγματικά περιστατικά, ακόμη και το μεμονωμένο εκείνο περιστατικό, τα οποία, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους και την ύπαρξη υπαιτιότητας, καθιστούν την συγκεκριμένη περίπτωση, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, μη ανενεκτή από τον καταγγέλλοντα τη συνέχιση της συμβάσεως μέχρι τη (συμφωνημένη ή υποχρεωτική κατά το νόμο) λήξη της. Για τον προσδιορισμό δε του σπουδαίου λόγου, δηλαδή την κρίση αν συντρέχουν τέτοια περιστατικά (η οποία ως αφορούσα άωριστη νομική έννοια υποκαίεται στον αναρρετικό έλεγχο), συσκευμακτικά οι συγκεκριμένες περιστάσεις, όπως το είδος της εργασίας και η φύση της επιχειρήσεως, ενώ τα περιστατικά που συνιστούν σπουδαίο λόγο

μπορεί να είναι τυχασία ή να οφείλονται σε ανώτερη βία, χωρίς να ενδιαφέρει στη σφαιρα που από τα συμβαλλόμενα μέρη γεννήθηκαν. Ειδικότερα για την εργοδότη τέτοιος λόγος συντρέχει σε περίπτωση παραβάσεως των συμβατικών υποχρεώσεων του εργαζομένου (άρθρο 673 Α.Κ.), καθώς και όταν λόγω της συμπεριφοράς του τελευταίου επήλθε κλονισμός της σχέσεως εμπιστοσύνης μεταξύ των συμβαλλομένων αλλά και σε κάθε περίπτωση κατά την οποία με βάση τα ως άνω ουσιαστικά κριτήρια η συνέχιση της εργασιακής σχέσης παρίσταται ως μη ανενεκτή από αυτόν (Α.Π. 504/2017). Εξ άλλου από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 211, 213, 216, 226, 229, 233, 669 και 672 Α.Κ., 1 ν. 2112/1920 και 1-5 ν. 3198/1955 προκύπτει ότι για το νομότυπο και έγκυρο της καταγγελίας συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας (ορισμένου ή αορίστου χρόνου) εκ μέρους του εργοδότη, απαιτείται αυτή να γίνεται από τον ίδιο τον εργοδότη ή από το νόμιμο αντιπρόσωπο ή πληρεξούσιό του, εφόσον δε εργοδότη είναι νομικό πρόσωπο (ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου), η καταγγελία πρέπει να γίνεται από το αρμόδιο κατά νόμο εκπροσωπικό όργανό του κατά τις διατάξεις των άρθρων 67, 68 και 70 Α.Κ. Διαφορετικά, αν δηλαδή η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας στο όνομα νομικού προσώπου γίνει από πρόσωπο ή όργανο αυτού που δεν είχε την εξουσία να καταγγείλει την σύμβαση, η καταγγελία είναι ανυπόστατη (Α.Π. 1401/2014) και κατ' άλλη άποψη άκυρη (Α.Π. 1268/2009). Τέλος αν ο καταγγέλλων είναι ο εργαζόμενος και υφίσταται σπουδαίος λόγος, αυτός δικαιούται ως αποζημίωση τους μισθούς του χρονικού διαστήματος από την καταγγελία της συμβάσεως εργασίας μέχρι τη συμβατική λήξη της (Α.Π. 2086/2007). Στην προκειμένη περίπτωση με την προσβαλλόμενη απόφαση από το κρείτο δέχθηκε, κατά το μέρος που ενδιαφέρει τον αναρρετικό έλεγχο, τα εξής: "Η ενάγουσα [ήδη αναρρεσίβλητη] προσλήφθηκε από το εναγόμενο [ήδη αναρρεσιέν] μη κερδοσκοπικό σωματείο την 1-10-2004 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου προκειμένου να απασχοληθεί ως γενική διευθύντρια έως τις 31-12-2007. Η παραπάνω σύμβαση εργασίας ανανεώθηκε στις 12-3-2007 για 3 έτη ακόμη έως τις 31-12-2010. Ειδικότερα η ενάγουσα προσλήφθηκε ως γενική διευθύντρια με αντικείμενο την προώθηση όλων των ενεργειών υλοποίησης των σκοπών του σωματείου (ενοικίασεις χώρων, χορηγίες, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις), επίβλεψη για ορθή τήρηση των λογιστικών βιβλίων, επιλογή προσωπικού κ.λπ. Η ενάγουσα ήταν εργατική και αποτελεσματική. Με ενέργειες και δικές της πρωτοβουλίες κατασκευάστηκε και λειτουργήσει στην έδρα του σωματείου από το 2004 "...", ο οποίος αποτέλεσε ένα κέντρο πολιτισμού για την τοπική και ευρύτερη κοινωνία. Μετά τη της ενάγουσας και της διοίκησης του σωματείου υπήρχε άριστη συνεργασία, όλες δε [οι] ενέργειές της και τα αποτελέσματά αυτών εγκρίνονταν σε επίσημη βάση από το διοικητικό συμβούλιο. Μάλιστα η ενάγουσα λόγω της ευσυνειδησίας της, αν και είχε συμφωνήσει με το εναγόμενο να λαμβάνει την επίσημα άδεια, ελάμβανε επίσημο μικρό τμήμα αυτής, έτσι ώστε το εναγόμενο της οφείλει υπόλοιπο αδείας 10 ημερών για το 2005, 11 ημέρες για το 2006, 12 ημέρες για το 2007, 12 ημέρες για το 2008 και 7 ημέρες για το 2009. Όταν ο πρόεδρος του εναγόμενου Δ. Τ. απεχώρησε, η νέα διοίκηση του εναγόμενου με τον Π. Μ. έκανε προσπάθειες για να διευθετηθούν οι διαταραγμένες σχέσεις με τη διοίκηση του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου "...", που συμμετείχε με μέλη του στο διοικητικό συμβούλιο του εναγόμενου, αλλά και για την αντιμετώπιση των υποχρεώσεων του σωματείου που αυτό είχε αναλάβει προκειμένου να επιτευχθεί η ενέργειες του "...". Όμως η διοίκηση του ... αρνήθηκε να συνεργασθεί, με αποτέλεσμα να παραιτηθούν τρία μέλη του διοικητικού συμβουλίου του εναγόμενου, μεταξύ των οποίων ο πρόεδρος Π. Μ. και ο ταμίας Α. Α.. Τα τέσσερα αναπομεινάντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που είχαν ορισθεί από το ... συνέχισαν να διοικούν το σωματείο κατά παράβαση των άρθρων 9 του καταστατικού, που ορίζει ότι το σωματείο διοικείται από επιταμελές διοικητικό συμβούλιο, και 16, που ορίζει ότι αν παραιτηθούν ή κωλύονται τόσα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ώστε δεν γίνεται δυνατή η

συνεργασία του από αναπληρωματικά, τότε η Ε.Ε. και τα αναπομεινάντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου συγκροτούνται σε προσωρινό διοικητικό συμβούλιο και συγκαλούν έκτακτη γενική συνέλευση με μόνο θέμα τη διενέργεια αρχαιώσεων για την ανάδειξη διοικητικού συμβουλίου.

Συνεπώς η διοίκηση του εναγόμενου που άσκειτο από τα τέσσερα μέλη ήταν παράνομη, αφού για να ήταν νόμιμη η συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου έπρεπε να γίνει αναλήρωση των αποχωρησάντων μελών από τα αναπληρωματικά μέλη και σε περίπτωση αδυναμίας της αναλήρωσης έπρεπε να συγκληθεί η γενική συνέλευση. Μάλιστα γι' αυτό το λόγο κωλύεται αιτήσεως των μελών του εναγόμενου το Μονομέλές Πρωτοδικείο Αθηνών με την... 7898/2009 απόφαση του (εγκύριο δικαιοδοσία) εξουσιοδοτήσει τους αιτούντες να συγκαλέσουν γενική συνέλευση για να ενημερωθούν από τα τέσσερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, μεταξύ άλλων το λόγο που δεν συμπλήρωσαν τη διοίκηση με τα αναπληρωματικά μέλη, Την 21-9-2009 το εναγόμενο, που την προαναφερθείσα παράνομη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου από τα τέσσερα αναπομεινάντα μέλη, καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας της ενάγουσας. Όμως κατά τα προαναφερθέντα η καταγγελία της σύμβασης εργασίας έγινε από ανυπόστατο όργανο του εναγόμενου και συνεπώς είναι άκυρη και δεδεδειμένου ότι η ενάγουσα προσεφέρθηκε στην παροχή των υπηρεσιών της και το εναγόμενο απέκρουσε, περιήλθε σε υπηριμμία μη καταβάλλον της αποδοχές της ενάγουσας για το διάστημα 21-9-2009 έως 9-11-2009. Την 9-11-2009 η ενάγουσα έγγραφως λόγω της αντισυμβατικής συμπεριφοράς του εναγόμενου (άκυρη και προσηματική καταγγελία με άφραγες αιτιάσεις κατ' αυτής, μη καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών) καταγγείλει για σπουδαίο λόγο τη σύμβαση εργασίας της και συνεπώς δικαιούται ως αποζημίωση κατά τα αναφερόμενα στην αρχή της παρούσης τις αποδοχές της έως τη λήξη του συμβατικού χρόνου, δηλαδή 50.100 ευρώ (1 μήνας + 21 ημέρες 2009, δόρο Χριστουγέννων 2009 + 14 μισθοί 2010) καθώς και 6.900 ευρώ για το διάστημα 1-9/9-11-2009 που δεν της καταβλήθηκαν για τις δεδουλευμένες αποδοχές συμπεριλαμβανομένου και του διαστήματος υπερημερίας του εναγόμενου. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι πέραν της ακυρότητας της γενομένης καταγγελίας εκ μέρους του εναγόμενου δεν υφίσταται και ουδείς σπουδαίος λόγος για την καταγγελία της σύμβασης εργασίας της ενάγουσας. Ειδικότερα η διοίκηση του εναγόμενου είχε ουσιαστικά τεθεί υπό την κηδεμονία της ... και αυτή είχε "en tous πράγματα" την εθούνη για τη διεύθυνση των όποιων οικονομικών και φορολογικών θεμάτων.

Συνεπώς οι αναφερόμενες στο έγγραφο της καταγγελίας του εναγόμενου αιτιάσεις ως προς την επαγγελματική εκτίμησή και τη συμβατική συμπεριφορά της ενάγουσας είναι προσημακτικές και τα οιαδήποτε προβλήματα αφορούν στο διοικητικό συμβούλιο και την ... Μάλιστα την 18-9-2009 ο τότε πρόεδρος του εναγόμενου Σ. Δ. προσέφερε 12.000 στην ενάγουσα για να απογοηθείσει οικειοθελώς, γεγονός που δεν είναι συμβατό με τα υποστηριζόμενα από το εναγόμενο περί αντισυμβατικής συμπεριφοράς της ενάγουσας. Ο τρόπος δε που έγινε η άκυρη απόλυση της ενάγουσας με την επίδοση εγγράφου στο οποίο αναφέρονται γεγονότα αντισυμβατικής συμπεριφοράς της ενάγουσας (κακή διαχείριση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, μη έγκαιρη διεύθυνση οικονομικών υποχρεώσεων και μη απόδοση ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ κ.λπ.), τα οποία δεν βαρύνουν τη προσωπική συμπεριφορά της ενάγουσας αλλά οφείλονται, όπως προαναφέρθηκε, στην άσκηση ελέγχου και διοίκησης εκ μέρους της ..., προκάλεσε σε βάρος της ήθικη βλάβη καθόσον δημωρηγήθηκαν δυσμενή σχόλια στο επαγγελματικό και κοινωνικό της περιβάλλον. Πρέπει δε ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ήθικης βλάβης να της επιδικασθεί το ποσό των 5.000 ευρώ, ανεγνωρίζομένης της υποχρέωσης του εναγόμενου για καταβολή αυτού του ποσού. Η

ενάγουσα για τις μη ληφθείσες ημέρες αδείας τον ετών 2005 - 2009 δικαιούται τα παρακάτω ποσά: 1) 2005, 2006, 2007: 1.500 ευρώ μηνιαίες αποδοχές: 25 Χ 33 ημέρες 1.980 ευρώ, 2) 2008, 2009: 3.000 ευρώ μηνιαίες αποδοχές: 25 Χ 19 ημέρες = 2.280 ευρώ, συνολικά 4.260 ευρώ... Κατόπιν των παραπάνω, κατ' ορθή εκτίμηση των αγωγικών αιτημάτων καθ' ο μέρος κρήθηκαν ως ουσία βάσιμα, [πρέπει] να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της από 21-9-2009 γενομένης καταγγελίας της σύμβασης εργασίας της ενάγουσας, να υποχρεωθεί το ενάγουμο να της καταβάλει 12.000 ευρώ που αφορούν μισθούς για το διάστημα 9-11-2009/9-3-2010, να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του αναγομένου να καταβάλει στην ενάγουσα 6.900 ευρώ για τις αποδοχές 21-9-2009 έως 9-11-2009, καθώς και 38.100 ευρώ για τους μισθούς 10-3-2010 έως 31-12-2010, 4.260 ευρώ για τις αποδοχές αδείας, 5.000 ευρώ, εκ των οποίων νομιμοτόκα οι μισθοί από το τέλος εκάστου μηνός που έπρεπε να καταβληθούν, το δόρο Χριστουγέννων από 31-12 του αντίστοιχου έτους που ήταν καταβληθεί, το δόρο Πάσχα από 30-4 του αντίστοιχου έτους (ΥΑ 19040/1981), τα δε ποσά 4.260 και 5.000 ευρώ νομιμοτόκα από την επίδοση της αγωγής". Με βάση αυτές τις παραδοχές το εφετείο δέχθηκε την έφεση της ενάγουσας κατά της αποφάσεως του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, με την οποία είχε απορριφθεί στο σύνολό της η αγωγή ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, εξαιρέσεις την ακαλόγημη απόφαση, αφού δε κρήτησε την υπόθεση και δίκασε την αγωγή, την δέχθηκε μερικώς ως νόμιμη και κατ' ουσίαν βάσιμη, αναγνώρισε ότι η από 21-9-2009 καταγγελία της σύμβασσης εργασίας της ενάγουσας είναι άκυρη, υποχρέωσε δε το ενάγουμο να της καταβάλει το ποσό των 12.000 ευρώ και αναγνώρισε ότι αυτό υποχρεούται να της καταβάλει το ποσό των 54.260 ευρώ με το νόμιμο τόκο κατά τις αναφερόμενες εκεί διακρίσεις. Έτσι που έκρινε το εφετείο δεν στήριξε την προσβαλλόμενη απόφαση του νόμιμης βάσεως, αφού διέλαβε σ' αυτήν ελαφρείς, σαφείς και χωρίς αντιρρήσεις αιτιολογίες ως προς το κρίσιμο ζήτημα της μη συνδρομής σπουδαίου λόγου για την καταγγελία της ένδικης σύμβασσης εργασίας εκ μέρους του ενταγομένου (η οποία, όπως δέχθηκε, αφενός δεν έγινε από ανυπόστατο όργανο, αφετέρου δε ήταν άκυρη και προσχηματική με αβέβαιες αιτιάσεις κατά της ενάγουσας) και της συνδρομής σπουδαίου λόγου για την καταγγελία της σύμβασσης αυτής εκ μέρους της ενάγουσας.

Συνοψώς ο τρίτος λόγος αναφέρεται, με τον οποίο το αναφερόμενο υποστηρίζει τα αντίθετα και αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αναμετρήσιμη πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 19 Κ.Πολ.Δ., είναι απορριπτός ως αβάσιμος.

Όταν το διατακτικό της αποφάσεως στηρίζεται αυτοτελώς σε περισσότερες επάλληλες αιτιολογίες και με την ανάρση δεν πλήττονται όλες ή δεν πλήττει αποτελεσματικά η μία από αυτές, οι λόγοι αναφέρεται που προσβάλλουν τις λοιπές απορριπτικές ως αλυσιτελείς και συνακόλουθα απαράδεκτοι διότι το διατακτικό στηρίζεται όχι σε όλες συγχρόνως τις αιτιολογίες αλλά μόνο στη μία από αυτές (Ολ. Α.Π. 25/2003, Α.Π. 21/2017). Στην προκειμένη περίπτωση με τον πέμπτο λόγο αναφέρεται το αναφερόμενο αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αναμετρήσιμη πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. α Κ.Πολ.Δ. και συγκεκριμένα ότι το εφετείο, δεχόμενο ότι η από 21-9-2009 καταγγελία της σύμβασσης εργασίας της ενάγουσας ήταν άκυρη διότι έγινε από ανυπόστατο όργανο (ενώ τούτο δεν ήταν ακριβές διότι νομίμως κατά το καταστατικό του συγκροτήθηκε το διοικητικό του συμβούλιο από τέσσερα μόνο μέλη) παραβίασε τις περί διοικήσεως των νομικών προσώπων διατάξεις του Α.Κ. και το άρθρο 11 του καταστατικού του. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτός ως απαράδεκτος προερχόμενος ως αλυσιτελής διότι κατά την προσβαλλόμενη η ακυρότητα της καταγγελίας της σύμβασσης εργασίας της ενάγουσας οφειλόταν όχι μόνο στο ότι έγινε από ανυπόστατο όργανο αλλά και στο ότι έγινε χωρίς σπουδαίο λόγο, προσχηματικά και με

αβέβαιες αιτιάσεις κατ' αυτής, η τελευταία δε αυτή παραδοχή δεν επέληγε επιτυχώς με άλλο λόγο αναφέρεται. Σε κάθε περίπτωση ο λόγος αυτός είναι απορριπτός ως απαράδεκτος και διότι με αυτόν, υπό την κατ' επίφαση επίκληση της αναμετρήσιμης πλημμέλειας του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. α Κ.Πολ.Δ., το αναφερόμενο πλήττει την αναμετρήσιμη ανέλεγκτη ουσιαστική κρίση του εφετείου (άρθρο 561 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ.). Κατά το άρθρο 562 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ. είναι απαράδεκτος λόγος αναφέρεται που στηρίζεται σε ισχυρισμό ο οποίος δεν προτάθηκε νόμιμα στο δικαστήριο της ουσίας, εκτός αν πρόκειται: α) για παράβαση που δεν μπορεί να προβληθεί στο δικαστήριο της ουσίας, β) για σφάλμα που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, γ) για ισχυρισμό που αφορά τη δημόσια τάξη. Η έννοια της δημόσιας τάξεως περιλαμβάνει τους κανόνες με τους οποίους η Ελληνική Πολιτεία προστατεύει θεμελιώδεις αξίες και αντιλήψεις του έννομου βίου, πολιτιστικές, ηθικές, οικονομικές ή κοινωνικές η προσβολή των οποίων δεν είναι ανεκτή από την κρατούσα στη χώρα γενική περί δικαίου συνείδηση (Ολ. Α.Π. 15/2000). Η διάταξη αυτή, η οποία αποτελεί εκδήλωση της θεμελιώδους αρχής ότι ο Άρειος Πάγος ελέγχει τη νομιμότητα της αποφάσεως του δικαστηρίου της ουσίας με βάση την πραγματική και νομική κατάσταση που οφείλει να λάβει υπόψη ο ουσιαστικός δικαστής, καθιερώνει ειδική προϋπόθεση του παραδεκτού των λόγων αναφέρεται, η συνδρομή της οποίας πρέπει να προκύπτει από το αναφερόμενο. Πρέπει δηλαδή να αναφέρεται στο αναφερόμενο ότι ο ισχυρισμός ο οποίος στηρίζει το λόγο αναφέρεται είχε προταθεί στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και μάλιστα ότι είχε προταθεί παραδεκτός και νομιμώς.

Συνοψώς ο ισχυρισμός πρέπει να παρατίθεται στο αναφερόμενο όπως προτάθηκε στο δικαστήριο της ουσίας, να αναφέρεται δε και ο χρόνος και τρόπος προτάσεώς του ή επικαθορίζεται στο ανωτέρω δικαστήριο, ώστε να μπορεί να κριθεί αν ήταν νόμιμος και παραδεκτός, εάν δε συντρέχει εξαιρετική περίπτωση των εδ. α-γ της παρ. 2 του άρθρου 562 Κ.Πολ.Δ., πρέπει να εκτίθεται στο αναφερόμενο η περίπτωση αυτή. Περαιτέρω από τα άρθρα 591 παρ. 1 παρ. β, 666 παρ. 1, 115 παρ. 3 και 256 παρ. 1 παρ. 8 Κ.Πολ.Δ., όπως ισχύουν πριν από την έναρξη της ισχύος του ν. 4335/2015 και έχουν εν προκειμένω εφαρμογή, προκύπτει ότι στη διαδικασία των εργατικών διαφορών, κατά την οποία δεν είναι υποχρεωτική η κατάθεση προτάσεων ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου, οι διάδικοι οφείλουν να προτείνουν όλους τους αυτοτελείς πραγματικούς ισχυρισμούς τους προφορικά κατά τη σύζηση στο ακροατήριο και επακόλουθ οι ισχυρισμοί αυτοί πρέπει να καταχωρηθούν στα πρακτικά με συνοπτική έκθεση των γεγονότων που τους θεμελιώνουν, εκτός αν τα γεγονότα αυτά περιέχονται στις κατατιθέμενες προτάσεις, δηλαδή απαιτείται σε κάθε περίπτωση προφορική πρόταση των ισχυρισμών, που ως "γεγνημένο κατά τη σύζηση" σημειώνεται στα πρακτικά και έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν τους αυτοτελείς ισχυρισμούς στις κατατιθέμενες προτάσεις (Α.Π. 72/2016). Τέλος, αν προσβληθεί απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, θα πρέπει ο αναφερόμενος στον οποίο στηρίζεται ο λόγος αναφέρεται να είχε προταθεί παραδεκτά στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο αλλά και να επαναφέρθηκε παραδεκτά (με λόγο εφέσεως ή αναλόγως κατά το άρθρο 240 Κ.Πολ.Δ. με τις προτάσεις) και στο δεύτερο βαθμό και να αναφέρεται αυτό στο αναφερόμενο, εκτός αν υπάρχει στις εξαιρέσεις του άρθρου 562 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ. η πρόκειται για ισχυρισμό που παραδεκτά κατά το άρθρο 527 Κ.Πολ.Δ. προτάθηκε για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη, που επίσης πρέπει να διευκρινίζεται στο αναφερόμενο (Α.Π. 201/2017). Στην προκειμένη περίπτωση με τον πρώτο λόγο αναφέρεται το αναφερόμενο αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αναμετρήσιμη πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. α Κ.Πολ.Δ. και συγκεκριμένα ότι δεν εφάρμοσε, αν και συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της, τη διάταξη του άρθρου 2 εδ. α της Διεθνούς Σύμβασης της Ουάσιγκτον που κυρώθηκε με το ν.

2269/1920, αφού δεν ισχυρίζεται για την ενάγουσα, ως διευθύνον στέλεχος του, τα προβλεπόμενα περί χορηγήσεως ετήσιας αδείας με αποδοχές. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτός προερχόμενος ως απαράδεκτος δεδομένου ότι το αναφερόμενο δεν ισχυρίζεται ότι προέβλεπε παραδεκτά πρωτοδικώς το ισχυρισμό ότι η ενάγουσα ήταν διευθύνον στέλεχος του με αποτέλεσμα να έχει εφαρμογή ως προς αυτήν η ανωτέρω διεθνής σύμβαση, ο οποίος ισχυρισμός συνιστά ένσταση (Α.Π. 568/1998) ούτε ότι πρότεινε το λόγο αυτό για πρώτη φορά ενώπιον του εφετείου διότι συντρέχει κάποιος νόμιμος λόγος παραδεκτής βραδείας προβολής του. Σε κάθε περίπτωση ο λόγος αυτός είναι απορριπτός ως αβάσιμος διότι το αναφερόμενο δεν προσκομίζει τις έγγραφες προτάσεις του ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ούτε τα πρακτικά της πρωτοδικής δίκης από τα οποία να προκύπτει η παραδεκτή προβολή του ισχυρισμού αυτού πρωτοδικώς, ενώ από την παραδεκτή επίσημη απόφαση του από 14-11-2014 εγγράφων προτάσεων που αυτό υπέβαλε ενώπιον του εφετείου προκύπτει ότι ούτε ενώπιον του εφετείου προτάθηκε τέτοιος ισχυρισμός.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 11 παρ. γ Κ.Πολ.Δ. λόγος αναφέρεται παρέχεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν. Εξ άλλου από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 335 και 338 έως και 340 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να σχηματίσει την κρίση του για τους πραγματικούς ισχυρισμούς των διαδίκων που ασκούν ουσιαστική επίδραση στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα τα οποία νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, χωρίς να επιβάλλεται να γίνεται ειδική αναφορά και χωριστή αξιολόγηση καθενός από αυτά, αρκεί να καθίσταται απολύτως βέβαιο από όλο το περιεχόμενο της αποφάσεως ότι συνεκτιμήθηκαν όλα τα νομίμως προσκομισθέντα με επίκληση από τους διαδίκους αποδεικτικά μέσα (Α.Π. 295/2011). Στην προκειμένη περίπτωση με τον τέταρτο λόγο αναφέρεται το αναφερόμενο αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πιο πάνω αναμετρήσιμη πλημμέλεια και συγκεκριμένα ότι το εφετείο δεν έλαβε υπόψη τα κατωτέρω έγγραφα, τα οποία αυτό είχε επικαλέσθει και προσκομίσει προς αντιπαράθεση κατά της αγωγής και συγκεκριμένα: 1) την από Σεπτεμβρίου 2007 έκθεση του ορκωτού ηλεκτρικού Α. Σ., 2) την από Δεκεμβρίου 2008 έκθεση του ίδιου, 3) πίνακα προσωπικού, 4) τις αναλυτικά αναφερόμενες συμβάσεις εργασίας, 5) τις αναλυτικά αναφερόμενες αγωγές τρίτων κατ' αυτού, 6) τις αναλυτικά αναφερόμενες επιστολές τρίτων προς αυτό και 7) τους ισολογισμούς του τον ετών 2008 και 2009. Ο λόγος αυτός (πέρα από την αοριστία του ως προς την περιγραφή του ανωτέρω αναφερόμενου με το στοιχείο 3 εγγράφου) είναι σε κάθε περίπτωση απορριπτός ως αβάσιμος διότι από την περιεχόμενη στην προσβαλλόμενη απόφαση βεβαίωση ότι το δικαστήριο σχημάτισε την κρίση του και από "όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν, ανεξάρτητα αν πληρούν τους όρους του νόμου (άρθρο 671 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ.)" σε συνδυασμό προς τις προπαρατεθείσες αιτιολογίες της, προκύπτει ότι το εφετείο έλαβε υπόψη και τα έγγραφα αυτά, των οποίων δεν ήταν αναγκαίο να γίνει ειδική αναφορά και χωριστή αξιολόγηση. Κατά μεν το άρθρο 559 αριθ. 8 παρ. α Κ.Πολ.Δ. αναφέρεται επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν και έχουν ουσιαστική επίδραση στην έκβαση της δίκης, κατά δε το άρθρο 240 του ίδιου κώδικα: "Για την επαναφορά ισχυρισμών που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη συζήτηση στο ίδιο ή ανώτερο δικαστήριο, αρκεί η επανυποβολή τους με σύντομη περιλήψη και αναφορά στις ασάφεις των προτάσεων της προηγούμενης συζήτησης που τους περιέχουν. Οι προτάσεις της προηγούμενης συζήτησης προσκομίζονται απαραίτητως σε επικυρωμένο αντίγραφο". Κατά τη σαφή έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως (στην οποία γίνεται λόγος για ισχυρισμούς που είχαν υποβληθεί με τις προτάσεις), στους ισχυρισμούς που επαναφέρονται κατά τον

τρόπο που ορίζεται σ' αυτήν δεν περιλαμβάνονται οι αγωγικοί ισχυρισμοί, δηλαδή δεν υποχρεούνται ο ενάγων να επαναλάβει στις προτάσεις του ενώπιον του εφετείου το περιεχόμενο της αγωγής του. Στην προκειμένη περίπτωση με το δεύτερο λόγο αναφέρεται το αναφερόμενο αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αναμετρήσιμη πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 8 παρ. α Κ.Πολ.Δ., για τη θεμελίωση δε του λόγου αυτού εκθέτει κατά λέξη τα εξής: "Στην προκειμένη περίπτωση, η αντίθεση στο Εφετείο απλώς επανέφερε αυτοίτιες τις προτάσεις που είχε καταθέσει στον πρώτο βαθμό, χωρίς καμία συγκεκριμένη αναφορά στους ισχυρισμούς, που είχε προβάλει πρωτοδικώς, οι οποίοι αποτελούσαν πράγματα, που είχαν ουσιαστική επίδραση στην έκβαση της δίκης. Δεχόμενος όμως η προσβαλλόμενη όλους τους πραγματικούς ισχυρισμούς της αντιδίκου, παρά το ότι δεν είχαν επαναφερθεί νόμιμα και παραδεκτά στο κατ' έφεση δικαστήριο, ο αναφερόμενος αποδίδει στην προσβαλλόμενη υπόψη της, έσφαλε και κατέστη αναμετρήσιμη κατά την παρ. 8 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ.". Ο λόγος αυτός είναι απορριπτός ως απαράδεκτος προερχόμενος λόγω αοριστίας διότι από αυτόν δεν προκύπτει με σαφήνεια ποιοι είναι οι ισχυρισμοί ("πράγματα") που κατά το αναφερόμενο δεν επαναφέρθηκαν νομίμως από την αναμετρήσιμη ενώπιον του εφετείου και παρά ταύτα ελήφθησαν υπόψη από αυτό. Αλλά και αν θεωρηθεί ότι το αναφερόμενο εννοεί ως "πραγματικούς ισχυρισμούς" της αναμετρήσιμης της αγωγικής ισχυρισμούς της, και πάλι ο λόγος αυτός είναι απορριπτός ως απαράδεκτος αφού κατά τα προεκτεθέντα οι αγωγικοί ισχυρισμοί δεν περιλαμβάνονται σε εκείνους τους οποίους η ενάγουσα είχε υποχρέωση να επαναφέρει στο εφετείο κατά το άρθρο 240 Κ.Πολ.Δ. Κατ' ακολουθίαν τον ανωτέρω πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της η υπό κρίση αίτηση και να καταδικασθεί το αναφερόμενο, λόγω της ήτας του, στη δικαστική δαπάνη της αναμετρήσιμης, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της τελευταίας (άρθρα 176, 183 και 191 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Μορφοίται την από 6-8-2015 αίτηση για ανάφηση της 1999/2015 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.

Καταδικάζει το αναφερόμενο στη δικαστική δαπάνη της αναμετρήσιμης, την οποία ορίζει σε χίλια οκτακόσια (1.800) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 2 Μαΐου 2017.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 15 Μαΐου 2018.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ